

Jaarrekening 2019

STICHTING ZORGPARTNERS FRIESLAND
geconsolideerd en enkelvoudig

INHOUDSOPGAVE

Pagina

Jaarrekening 2019

Geconsolideerde balans per 31 december 2019	1
Geconsolideerde resultatenrekening over 2019	2
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2019	3
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	4
Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2019	13
Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	22
Mutatieoverzicht materiële vaste activa	23
Mutatieoverzicht financiële vaste activa	24
Overzicht langlopende schulden ultimo 2019	25
Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2019	26
Enkelvoudige balans per 31 december 2019	28
Enkelvoudige resultatenrekening over 2019	29
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	30
Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2019	31
Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2019	36
Vaststelling en goedkeuring	37

Overige gegevens

Statutaire regeling resultaatbestemming	39
Nevenvestigingen	39
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	40

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2019

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-19	31-dec-18
		€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	21.333	23.783
Materiële vaste activa	2	387.007	388.338
Financiële vaste activa	3	2.647	2.857
Totaal vaste activa		410.987	414.978
Vlottende activa			
Voorraden	4	8.792	8.576
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5		16.193
Vorderingen uit hoofde van financieringskort	6	5.437	1.703
Debiteuren en overige vorderingen	7	109.537	135.376
Liquide middelen	8	85.101	31.967
Totaal vlottende activa		208.867	193.815
Totaal activa		619.854	608.793
	Ref.	31-dec-19	31-dec-18
		€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal	9	779	779
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten		21.333	23.783
Bestemmingsreserves		71.728	71.728
Bestemmingsfondsen		44.634	38.748
Algemene en overige reserves		54.469	43.124
Totaal groepsvermogen		192.943	178.162
Voorzieningen	10	14.810	16.483
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	11	246.089	250.037
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	7.242	0
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	6	0	928
Overige kortlopende schulden	12	158.770	163.183
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		166.012	164.111
Totaal passiva		619.854	608.793

GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

	<u>Ref.</u>	<u>2019</u> € (x 1.000)	<u>2018</u> € (x 1.000)
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)	13	616.763	577.290
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	14	21.629	24.161
Overige bedrijfsopbrengsten	15	18.273	20.065
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>656.665</u>	<u>621.516</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	16	318.290	304.096
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	17	45.306	43.386
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	18	-102	485
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	19	71.667	68.441
Overige bedrijfskosten	20	197.835	187.467
Som der bedrijfslasten		<u>632.996</u>	<u>603.875</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		23.669	17.641
Financiële baten en lasten	21	-9.255	-9.506
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>14.414</u>	<u>8.135</u>
Resultaat deelneming	22	345	800
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN		<u>14.759</u>	<u>8.935</u>
Belastingen		0	19
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>14.759</u></u>	<u><u>8.954</u></u>

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2019

	Ref.	2019		2018	
		€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			23.669		17.641
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	1,2	45.205		43.386	
- cumulatieve herwaardering Noorderbreedte	2	0		485	
- vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging	6	-928		0	
- mutaties voorzieningen	10	-1.673		-3.625	
			42.604		40.246
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	4	-216		1.205	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	23.435		-8.196	
- vorderingen	7	25.883		9.780	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk - overschot	6	-3.734		6.754	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	12	-9.487		142	
			35.881		9.685
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			102.154		67.572
Ontvangen interest	20	0		174	
Betaalde interest	20	-9.237		-9.680	
Vennootschapsbelasting		0		19	
Resultaat deelneming	20	345		800	
			-8.892		-8.687
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			93.262		58.885
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	2	-35.637		-34.513	
Desinvesterings materiële vaste activa	2	925		1.929	
Investerings immateriële vaste activa	1	-1.361		-731	
Aflossing leningen u/g/ ontvangen dividenden	3	459		0	
Verwervingen deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	3	-325		-404	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-35.939		-33.719
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	11	21.800		11.000	
Aflossing langlopende schulden	11	-25.744		-23.449	
Aflossing financial lease		-245		0	
Kortlopend bankkrediet	12	0		-3.663	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-4.189		-16.112
Mutatie geldmiddelen			53.134		9.054
Stand geldmiddelen per 1 januari	8		31.967		22.913
Stand geldmiddelen per 31 december	8		85.101		31.967
Mutatie geldmiddelen			53.134		9.054

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Zorgpartners Friesland is statutair (en feitelijk) gevestigd te Leeuwarden, op het adres Henri Dunantweg 2 met KvK-nummer 01079054. De belangrijkste activiteiten binnen de groep zijn het verplegen, verzorgen en doen behandelen van personen in de ruimste zin van het woord.

Stichting Zorgpartners Friesland is het hoofd van de groep 'Zorgpartners Friesland' en houdt de aandelen van de ziekenhuizen Medisch Centrum Leeuwarden B.V. te Leeuwarden en Tjongerschans B.V. te Heerenveen. Tevens houdt Stichting Zorgpartners Friesland de aandelen van ouderenzorginstelling Noorderbreedte B.V. te Leeuwarden.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2019, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2019.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, BW 2 Titel 9.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De post persoonlijk budget levensfase (2018: € 32,4 miljoen, 2019 € 33,3 miljoen) stond in 2018 gerubriceerd onder de voorzieningen en in 2019 is de post gerubriceerd onder de kortlopende schulden. De post software (2018: € 0,3 miljoen en 2019 € 1,2 miljoen) stond in 2018 gerubriceerd onder de materiële vaste activa en in 2019 is de post gerubriceerd onder de immateriële vaste activa. Daarnaast zijn de vergelijkende cijfers voor een omgekeerde (positieve in plaats van negatieve) eliminatie van onderlinge opbrengsten en kosten van groepsleden van ZPF ad € 11 miljoen (zonder resultaatteffect) in 2018 aangepast.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- voorzieningen voor reorganisatie
- voorziening medische aansprakelijkheid
- omzetbepaling DBC-zorgproducten en overige zorgproducten inclusief bepaling onderhanden werk en validatievoorziening.

Bij groepsmaatschappij Noorderbreedte heeft een wijziging van inschatting gebruiksduur op de locatie Batting plaatsgevonden. Het totale effect op het jaar 2019 is € 433.690.

In verband met de geplande (ver)nieuwbouw van de locatie de Batting is voor onderstaande componenten een schattingswijziging doorgevoerd van de gebruiksduur:

- Resterende gebruiksduur van de component binnenwerk (32%) van de afdelingen binnen de Batting: 2 jaar
- Verbouwingen op gebouwdeel D3 en A3 (onderdeel MCL): in 2019 buiten gebruik gesteld, restwaarde afboeken.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Zorgpartners Friesland zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. Dit betreft de volgende vennootschappen:

- Stichting Zorgpartners Friesland
- Stichting Trombosedienst Noord is geliquideerd op 30-8-2019
- Medisch Centrum Leeuwarden B.V.
- Centrum voor Obesitas Nederland B.V.
- Noorderbreedte B.V.
- Tjongerschans B.V.
- SenD B.V.

De financiële gegevens van de in de consolidatie betrokken rechtspersonen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekeningen opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. SenD B.V. is voor 51% opgenomen, evenredig aan het belang daarin. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Stichting Zorgpartners Friesland.

Gegevens van geconsolideerde maatschappijen die andere grondslagen hanteren, zijn omgerekend naar de grondslagen van de rechtspersoon. Alleen wegens gegronde en in de toelichting vermelde redenen zijn in de geconsolideerde jaarrekening afwijkende grondslagen gehanteerd. In 2019 is hiervan geen sprake en zijn geen afwijkende grondslagen gehanteerd.

De volgende rechtspersonen zijn niet in de consolidatie betrokken in verband met beperkte zeggenschap

Onderlinge Waarborgmaatschappij voor instellingen in de gezondheidszorg MediRisk B.A.

MCL BV houdt een 50% deelneming in PAL BV, de poliklinische apotheek in Leeuwarden. PAL BV presenteert over 2019 een eigen vermogen groot € 1,9 mln euro (2018: € 1,6 mln) en een resultaat na belastingen van € 0,3 mln (2018: € 0,3 mln).

Tevens wordt een deelneming van 20% gehouden in Kijlstra Zorggroep BV, een ambulancevervoerder in Friesland. Kijlstra BV presenteert over 2019 een eigen vermogen groot € 5,1 mln euro (2018: € 5 mln) en een resultaat na belastingen van € 0,1 mln (2018: € 0,5 mln). Waarbij het eigen vermogen en resultaat 2019 voor beide deelnemingen zijn ontleend aan de concept jaarrekening en voor 2018 ontleend aan de vastgestelde jaarrekening.

Daarnaast heeft MCL BV een aandelenbelang van 5% in LIMIS Development B.V. dat duurzaam wordt aangehouden. De B.V. heeft tot doel het selecteren, onderzoeken en (voor-)ontwikkelen van ideeën en innovatieve concepten, technieken en producten voor de gezondheidszorg. LIMIS Development B.V. presenteert in de vastgestelde jaarrekening over 2018 een eigen vermogen ter grootte van nihil euro en een resultaat na belastingen ter grootte van 0,0 mln euro.

Deze deelnemingen worden niet in de consolidatie betrokken omdat geen sprake is van overwegende zeggenschap of centrale leiding.

Steunstichtingen Stichting Zorgpartners Friesland

Steunstichtingen van Stichting Zorgpartners Friesland en haar groepsmaatschappijen, zijnde rechtspersonen die geen zorginstellingen zijn, die haar middelen verkrijgen uit niet-zorggebonden gelden en die volgens haar statuten algemeen nut beoogt of specifieke activiteiten van een zorginstelling ondersteunen, worden niet meegeconsolideerd in de jaarrekening van Stichting Zorgpartners Friesland.

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen evenals de deelnemingen toegelicht onder de toelichting op de financiële vaste activa worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Onderlinge transacties hebben hoofdzakelijk betrekking op de doorberekening van ondersteunende diensten vanuit de groepsstaven en vergoedingen uit hoofde van activiteiten op het gebied van:

- geleverde zorg ;
- ambulancevervoer;
- schoonmaak;
- levering van geneesmiddelen;
- inkoop zorgproducten en
- medische aansprakelijkheidsverzekering .

Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de resultatenrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting Zorgpartners Friesland.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

In het geval dat belangrijke bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

In het geval dat de betaling van de kostprijs van een materieel vast actief plaatsvindt op grond van een langere dan normale betalingstermijn, wordt de kostprijs van het actief gebaseerd op de contante waarde van de verplichting.

In het geval dat materiële vaste activa worden verworven in ruil voor een niet-monetair actief, wordt de kostprijs van het materieel vast actief bepaald op basis van de reële waarde voor zover de ruiltransactie leidt tot een wijziging in de economische omstandigheden en de reële waarde van het verworven actief of van het opgegeven actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2,5-5%
- Vastgoedbeleggingen : 2,5-5%
- Machines en installaties: 5-10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10-20 %
- Kosten van ontwikkeling: 10-20%.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

Ter hoogte van de balanswaarde van geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve aangehouden.

Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen zijn onroerende zaken die worden aangehouden om huuropbrengsten en/of waardestijging te realiseren en niet dienen voor eigen gebruik. Onder de vastgoedbeleggingen worden separaat onroerende zaken in aanbouw of ontwikkeling voor toekomstig gebruik als belegging opgenomen. Vastgoedbeleggingen worden in de balans gerubriceerd onder de categorie vastgoedbeleggingen.

De eerste waardering van een vastgoedbelegging geschiedt tegen de verkrijgingsprijs, inclusief de transactiekosten. Na de eerste verwerking worden de vastgoedbeleggingen gewaardeerd tegen de historische kostprijs (minus cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen).

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd en wordt voor het aandeel in de verliezen van de deelneming een voorziening gevormd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Kapitaalbelangen die niet worden aangemerkt als deelneming worden onder de effecten gerubriceerd.

Vaste activa – bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Voor de jaarrekening 2019 hebben zich geen indicaties en/of omstandigheden voorgedaan die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs op basis van FIFO-methode onder aftrek van een voorziening voor incourantheid op basis van ervaringscijfers.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten zoals vorderingen, effecten en schulden, als financiële derivaten verstaan. Alle aan- en verkopen volgens standaard markconventies van financiële activa worden opgenomen per transactiedatum, dat wil zeggen de datum waarop de groep de bindende overeenkomst aangaat. Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. Voor de waardering en verwerking van derivaten wordt verwezen naar de afzonderlijke paragraaf Derivaten en hedge-accounting.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Derivaten en hedge-accounting

De groep maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten zoals valutatermijncontracten en renteswaps ter afdekking van de gelopen risico's betreffende de rente- en valutaschommelingen. De groep scheidt een in een contract besloten derivaat (embedded derivative) af van het basiscontract, indien aan onderstaande voorwaarden is voldaan:

- er bestaat geen nauw verband tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract;
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat zou voldoen aan de definitie van een derivaat; en
- het samengestelde instrument wordt niet tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van de reële waardeveranderingen in het resultaat.

Het afgescheiden derivaat wordt gewaardeerd in overeenstemming met onderstaande grondslagen.

Op het moment van de eerste verantwoording rubriceert de groep de derivaten onder de reikwijdte van RJ 290 op portefeuillebasis in de onderstaande subcategorieën:

De resultaatbepaling is als volgt:

- Op elke balansdatum wordt bepaald of sprake is of is geweest van ineffectiviteit.
- Indien de kritische kenmerken van het hedge-instrument en van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn of zijn geweest, is dit een indicatie dat de kostprijs hedge een ineffectief deel bevat.
- Het eventuele ineffectieve deel wordt bepaald door middel van de dollar offset methode.
- Indien en voor zover de ineffectiviteit per balansdatum op cumulatieve basis in een verlies resulteert, wordt de ineffectiviteit verwerkt in de resultatenrekening.
- Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot een financieel actief of een financiële verplichting, dan worden de daarmee verbonden nog niet in het resultaat verwerkte winsten of verliezen in dezelfde periode(n) in de winst en verliesrekening verantwoord als waarin het verkregen actief of de aangegane verplichting van invloed is op het resultaat. Indien wordt verwacht dat een (deel van een) verlies dat nog niet in de resultatenrekening is verwerkt, in de toekomst niet met een tegengestelde winst uit de afgedekte positie wordt gecompenseerd, dan wordt dit verlies direct in de resultatenrekening opgenomen.
- Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting of indien een verwachte toekomstige transactie betreffende een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting een bindende overeenkomst wordt waarvoor kostprijs hedge-accounting wordt toegepast, worden de hiermee samenhangende nog niet in het resultaat verwerkte winsten en verliezen verantwoord in de resultatenrekening in dezelfde periode(n) als waarin het verworven actief of de aangegane verplichting het resultaat beïnvloedt. Tot het moment van verantwoording in de resultatenrekening worden eventueel gerealiseerde winsten of verliezen van hedge-instrumenten als overlopende posten op de balans opgenomen.

Kostprijs hedge-accounting wordt beëindigd indien:

- Het hedge-instrument afloopt, wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend. Het cumulatieve gerealiseerde resultaat op het hedge-instrument dat nog niet in de resultatenrekening was verwerkt toen er sprake was van een effectieve hedge, wordt afzonderlijk in de overlopende posten in de balans verwerkt tot de afgedekte transactie plaatsvindt.
- De hedgerelatie niet meer voldoet aan de criteria voor hedge-accounting. Indien de afgedekte positie een in de toekomst verwachte transactie betreft, vindt de verwerking van de hedgeresultaten als volgt plaats:
 - Indien de verwachte transactie naar verwachting nog plaatsvindt, wordt hedge-accounting vanaf dat moment stopgezet. Het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de resultatenrekening of off-balance was gehouden, blijft (afhankelijk van de situatie) off-balance of op de balans.
 - Indien de verwachte transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt wordt het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de resultatenrekening of off-balance was gehouden, naar de resultatenrekening overgebracht.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht. Voor eventuele sectoriale onzekerheden verwijzen wij naar de toelichting "Specifieke aandachtspunten omzet in de jaarrekening 2019", welke tevens is opgenomen in de grondslagen.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de resultatenrekening verwerkt). De vervolgwwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid, die volgens de statische methode op basis van ouderdom van de vorderingen wordt bepaald.

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZi).

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde is verantwoord als dotatie aan de voorziening.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief op de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Personele voorzieningen worden, indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. Hierin zijn de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden niet betrokken. De rekenrente is aangepast van 1,6% in 2018 naar 1% in 2019.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De disconteringsvoet is aangepast van 1,6% in 2018 naar 1% in 2019, waarbij de rentebate is verwerkt in de dotatie aan de voorziening.

Voorziening reorganisatie

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

Voorziening belastingverplichting

Vanuit de kortlopende schulden is een langlopende verplichting jegens de belastingdienst overgebracht naar de voorzieningen. Het betreft hoofdzakelijk bedragen die gereserveerd zijn in het kader van de herziening van pro rata verrekeningen. Een herziening in dit verband ziet voor vastgoed op 9 jaar en voor roerende zaken op een periode van 4 jaar.

Voorziening medische aansprakelijkheid

De voorziening medische aansprakelijkheid dekt de verwachte kosten inzake medische aansprakelijkheid voor in het boekjaar gemelde claims. De voorziening wordt berekend op basis van het eigen behoud zoals dat door de medische aansprakelijkheidsverzekeraar per boekjaar is bepaald.

Voorziening financieringsrisico's

De voorziening financieringsrisico's heeft als doel om de verwachte onjuiste facturen van het afgelopen boekjaar te voorzien om derhalve een juist beeld van de gerealiseerde omzet weer te geven. Voor de bepaling van de voorziening wordt gebruik gemaakt van de handreiking rechtmatigheidscontroles (het Self Assessment 2019). Doordat de uitvoering van de rechtmatigheidscontroles medio 2020 afgerond dient te zijn, wordt voor de bepaling van de hoogte gebruik gemaakt van de tussentijdse realisatie per controlepunt vanuit de controle. Indien een controlepunt nog niet onderhanden is, wordt het foutpercentage van het controlepunt 2018 berekend over de massa van jaar 2019, waarbij tevens de eerste uitkomsten van het onderzoek worden verwerkt in de waardering van de voorziening.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, die gelijk is aan de nominale waarde. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden hersteld en aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de resultatenrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Specifieke aandachtspunten Jaarrekening 2019 medisch specialistische zorg

Inleiding

De resterende in de jaarrekeningen 2019 van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. hebben betrekking op:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2018;
2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2019;
3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren;

Bij de omzetsbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in 5.1.4 van deze jaarrekening. Hierbij zijn de uitkomsten van het aanvullend omzetonderzoek 2019 meegenomen en is de "Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek 2019 Medisch Specialistische Zorg" gevolgd.

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2018;

Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. hebben de over de uitkomsten van het zelfonderzoek 2018 en eerdere jaren finale overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraars. De uitkomsten van de onderhandelingen hierover met de zorgverzekeraars zijn verwerkt in deze jaarrekening en dit heeft niet geleid tot materiële wijzigingen van de in de jaarrekening 2018 opgenomen nuanceringen.

2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2019

De NFU, NVZ en ZN hebben in 2019 een Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2019 gepubliceerd. Door de NZa is niet bevestigd dat deze handreiking in overeenstemming is met publiekrechtelijke regelgeving, waarmee een inherent risico blijft bestaan. Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2019 concluderen.

De instellingen verrichten op basis van een risicoanalyse onderzoek naar de risico's die voor Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. materieel zijn. In deze risicoanalyses zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken. Ook is een inschatting gemaakt van de DCM-controles over 2019 op basis van eigen tooling en schattingen.

Daarnaast zijn Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. bezig op basis van deze handreiking onderzoeken inzake 2019 uit te voeren. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening en het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties, rekening houdende met de contractafspraken met zorgverzekeraars. Naar verwachting zullen Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. de definitieve rapportage vóór 1 juli 2020 aan de representerende zorgverzekeraars aanleveren en volgt voor 31 december 2020 uitsluitel over dit onderzoek. Dit kan naar verwachting van het bestuur van Stichting Zorgpartners Friesland leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig zijn nuanceringen geboekt.

Doelmatigheidscontroles over 2019 zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd worden. Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. gaan er van uit dat dit geen materieel financieel effect met terugwerkende kracht heeft. De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanname is, dus deze onzekerheid blijft vooralsnog bestaan. Privaatrechtelijk hebben Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. geen afspraken terzake gemaakt met verzekeraars, anders dan verwerking van de aandachtspunten zoals opgenomen in het landelijke omzetonderzoek en het bepalen van de toekomstige handelwijze op nieuwe doelmatigheidsaspecten.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren;

Binnen de groep zijn met de zorgverzekeraars voor 2019 schadelastafspraken op basis van aanneemsommen, plafondafspraken en P*Q afspraken gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2019 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2019 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording en rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. De correcties welke voortvloeien uit het rechtmatigheidsonderzoek, afwikkeling van oude jaren en aanpassing voor voortgangpercentage schadelast ultimo 2019 zijn conform de Handreiking omzetverantwoording op de omzet 2019 in mindering gebracht en verwerkt als voorziening per ultimo 2019. De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de resultatenrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

De groepsmaatschappijen binnen de groep 'Zorgpartners Friesland' hebben voor de werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Pensioenpremies worden voor de helft door de werkgever betaald en voor de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Ultimo januari 2020 bedroeg de actuele dekkingsgraad 95,7% (beleidsdekkingsgraad 96,2%). De actuele dekkingsgraad is ontleend aan PFZW website. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 124,8% (vereist 104,3%, pensioenakkoord voorgesteld 100%). Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 10 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Zorgpartners Friesland heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Zorgpartners Friesland heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de resultatenrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reële waarde-hedges of kasstroomhedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge accounting is beëindigd.

Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) hebben de groepsmaatschappijen zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellings specifieke (sectorale) regels.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Kosten van ontwikkeling	20.102	23.480
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	1.231	303
Totaal immateriële vaste activa	21.333	23.783
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Boekwaarde per 1 januari	23.783	25.158
Bij: investeringen	1.361	1.640
Af: afschrijvingen	3.811	3.318
Bij: herrubricering Tjongerschans	0	303
Boekwaarde per 31 december	21.333	23.783

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht. De vergelijkende cijfers ultimo 2018 zijn aangepast als gevolg van een herclassificatie van software van materiële vaste activa, boekwaarde € 303.509,- naar de immateriële vaste activa.

2. Materiële vaste activa

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	266.760	266.448
Vastgoedbeleggingen	7.212	7.520
Machines en installaties	41.640	35.378
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	62.248	62.306
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	9.148	16.686
Totaal materiële vaste activa	387.007	388.338
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Boekwaarde per 1 januari	388.338	397.519
Bij: investeringen	40.987	34.513
Bij: Terugname bijz. Waardevermindering	102	0
Af: afschrijvingen	41.495	40.068
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	485
Af: herrubricering Tjongerschans	0	303
Af: desinvesteringen	925	2.838
Boekwaarde per 31 december	387.007	388.338

Toelichting:

De vergelijkende cijfers ultimo 2018 zijn aangepast als gevolg van een herclassificatie van software van materiële vaste activa, boekwaarde € 303.509,- naar de immateriële vaste activa.

Van de andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting met een boekwaarde van € 2.579.405 (2018: € 1.030.343) is de groep geen juridisch, maar wel economisch eigenaar door middel van financiële leasecontracten. Voor nadere informatie over deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease verplichtingen onder de langlopende schulden.

Vanaf 2019 worden de vastgoedobjecten bekend onder de namen Ronald McDonaldhuis, Tadingapoarte en Jelgershuis getypeerd als vastgoedbeleggingen en als afzonderlijke groep gepresenteerd onder de MVA.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen.

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Deelnemingen in overige verbonden maatschappijen	2.033	1.875
Overige effecten	219	216
Overige vorderingen	395	766
Totaal financiële vaste activa	<u>2.647</u>	<u>2.857</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	2.857	2.454
Resultaat deelnemingen	346	783
Voorziening deelneming	-55	9
Overige mutaties	-44	0
Verstrekke leningen / verkregen effecten	2	-1
Ontvangen dividend / aflossing leningen	-459	-388
Boekwaarde per 31 december	<u>2.647</u>	<u>2.857</u>

Toelichting:

MCL BV heeft een deelneming in Kijlstra BV te Drachten en PAL BV te Leeuwarden met een kapitaalbelang voor resp. 20% en 50% verworven in 2009. Op deze deelnemingen kan invloed van betekenis uitgeoefend worden op zakelijk en financieel beleid en deze deelnemingen worden derhalve gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde methode. De kernactiviteiten van Kijlstra Zorggroep BV betreffen het verlenen van ambulancezorg en voor PAL BV het verstrekken van farmaceutische zorg. De deelneming in LIMIS Development B.V. is op 31 december 2019 5%. De waarde hiervan is gesteld op nihil.

Tjongerschans B.V. heeft een 50% deelneming in Apotheek de Tjonger B.V. Vanaf 1 januari 2016 is met een aantal 1e lijnsapothekers uit de regio Heerenveen e.o. een samenwerking opgezet en daarbij zijn twee vennootschappen opgericht Apotheek De Tjonger Beheer B.V en Dienst- en Poliklinische Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V. Apotheek De Tjonger Beheer B.V. is voor 50% in eigendom van Tjongerschans B.V. en is beherend vennoot van Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V.. Apotheek De Tjonger Heerenveen CV is voor 50% van het kapitaal in eigendom van Tjongerschans B.V. De kernactiviteiten betreffen het exploiteren van een dienstapothek en poliklinische apotheek.

Verloopoverzicht deelnemingen:

	Waarde per 1-jan-2019	Resultaat 2019	Overige mutatie	Waarde 31-dec-19
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
PAL BV	776	189	0	965
Kijlstra BV	1090	20	-89	1.021
Limis development B.V.				0
Apotheek de Tjonger B.V.	6	-1		5
Apotheek de Tjonger Beheer B.V.	3			3
Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V.		138	-99	39
	<u>1.875</u>	<u>346</u>	<u>-188</u>	<u>2.033</u>

Onder de overige mutaties is het nagekomen resultaat 2018 van PAL BV verwerkt. Met betrekking tot de deelneming Kijlstra BV is een nagekomen dividend 2018 verwerkt. De overige mutatie van Apotheek De Tjonger Heerenveen C.V. betreft een uitkering van het kapitaal ad € 44.200 die onder de vorderingen is opgenomen alsmede een voorziening van 54.694.

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Medische middelen	8.680	8.458
Voedingsmiddelen	94	104
Kantoormiddelen	18	14
Totaal voorraden	<u>8.792</u>	<u>8.576</u>

Toelichting:

Op de voorraden is een voorziening voor incurantheid in aftrek gebracht van € 170.000,- (vorig jaar € 170.000,-).

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten (DBBC's en overige trajecten)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	44.572	55.185
Af: ontvangen voorschotten	-44.972	-35.963
Af: voorziening onderhanden werk	-6.842	-3.029
Totaal onderhanden werk	-7.242	16.193

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / WLZ

	t/m 2016	2017	2018	2019	totaal
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Saldo per 1 januari	-928	-3	1.706	0	775
Financieringsverschil boekjaar	0	0	0	5.437	5.437
Correcties voorgaande jaren	928	3	0	0	931
Betalingen/ontvangsten	0	0	-1.706	0	-1.706
Subtotaal mutatie boekjaar	928	3	-1.706	5.437	4.662
Saldo per 31 december	0	0	0	5.437	5.437

Stadium van vaststelling (per erkenning):

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	a	a	a	c
Waarvan gepresenteerd als:				
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort				5.437
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot				-928
				5.437
				775

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)

Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget

Totaal financieringsverschil

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
		113.733
		108.296
Totaal financieringsverschil		5.437

7. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Vorderingen op debiteuren	38.120	55.539
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	34.686	31.254
<i>Overige vorderingen:</i>		
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	0
Overige vorderingen	4.380	3.814
<i>Vooruitbetaalde bedragen:</i>		
Vooruitbetaalde kosten	3.890	4.665
<i>Nog te ontvangen bedragen:</i>		
Door te berekenen kosten	8.406	13.585
Te verrekenen met zorgverzekeraars	17.304	22.201
Vorderingen op MSB's	2.751	4.318
Totaal debiteuren en overige vorderingen	109.537	135.376

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 567.780,- (2018: €1.150.580).

In de overige vorderingen zijn geen bedragen begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

Vorderingen zijn verpand aan de bank ten behoeve van de schulden aan kredietinstellingen, zie toelichting bij kortlopende schulden.

De te verrekenen met zorgverzekeraars betreffen vorderingen t/m schadejaar 2018

8. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Bankrekeningen	85.025	31.873
Kassen	65	94
Totaal liquide middelen	<u>85.101</u>	<u>31.967</u>

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

PASSIVA

9. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Kapitaal	779	779
Wettelijke reserves	21.333	23.783
Bestemmingsreserves	71.728	71.728
Bestemmingsfondsen	44.634	38.748
Algemene en overige reserves	54.469	43.124
Totaal groepsvermogen	<u>192.943</u>	<u>178.162</u>

Kapitaal

Het verloop 2019 is als volgt weer te geven:

	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-2019	bestemming	mutaties	31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Kapitaal	779	0	0	779
Totaal kapitaal	<u>779</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>779</u>

Het verloop 2018 is als volgt weer te geven:

	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-2018	bestemming	mutaties	31-dec-2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Kapitaal	779	0	0	779
Totaal kapitaal	<u>779</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>779</u>

Wettelijke reserve ontwikkelingskosten

Het verloop 2019 is als volgt weer te geven:

	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-2019	bestemming	mutaties	31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten	23.783	0	-2.450	21.333
Totaal wettelijke reserve ontwikkelingskosten	<u>23.783</u>	<u>0</u>	<u>-2.450</u>	<u>21.333</u>

Het verloop 2018 is als volgt weer te geven:

	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-2018	bestemming	mutaties	31-dec-2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten	25.461	0	-1.678	23.783
Totaal wettelijke reserve ontwikkelingskosten	<u>25.461</u>	<u>0</u>	<u>-1.678</u>	<u>23.783</u>

Bestemmingsreserve*Het verloop 2019 is als volgt weer te geven:*

	Saldo per 1-jan-2019	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Bestemmingsreserve aanvaardbare kosten	55.404	0	0	55.404
Bestemmingsreserve vervanging inventaris	11.908	0	0	11.908
Bestemmingsreserve instandhouding	1.877	0	0	1.877
Bestemmingsreserve huisvesting	2.059	0	0	2.059
Bestemmingsreserve overig	480	0	0	480
Totaal bestemmingsreserve	71.728	0	0	71.728

Het verloop 2018 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Bestemmingsreserve aanvaardbare kosten	55.404	0	0	55.404
Bestemmingsreserve vervanging inventaris	11.908	0	0	11.908
Bestemmingsreserve instandhouding	1.877	0	0	1.877
Bestemmingsreserve huisvesting	2.059	0	0	2.059
Bestemmingsreserve overig	480	0	0	480
Totaal bestemmingsreserve	71.728	0	0	71.728

Bestemmingsfondsen*Het verloop 2019 is als volgt weer te geven:*

	Saldo per 1-jan-2019	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	38.748	5.886	0	44.634
Totaal bestemmingsfondsen	38.748	5.886	0	44.634

Het verloop 2018 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	29.563	9.185	0	38.748
Totaal bestemmingsfondsen	29.563	9.185	0	38.748

Algemene en overige reserves*Het verloop 2019 is als volgt weer te geven:*

	Saldo per 1-jan-2019	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Overige algemene reserves	1.561	4	21	1.586
Reserve aanvaardbare kosten	41.563	8.870	2.450	52.883
Totaal algemene en overige reserves	43.124	8.874	2.471	54.469

Het verloop 2018 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Overige algemene reserves	1.561	0	0	1.561
Reserve aanvaardbare kosten	40.116	-231	1.678	41.563
Totaal algemene en overige reserves	41.677	-231	1.678	43.124

Toelichting:

In het groepsvermogen is inbegrepen het minderheidsbelang in SenD B.V.(49%) ad. 51.925,- (2018: 22.000,-)

Stichting Hermes is in 2019 gefuseerd met Stichting Zorgpartners Friesland. Gelijktijdig heeft een activa /passiva transactiva plaatsgevonden tussen MCL B.V. en Stichting Zorgpartners Friesland voor de parkeergelegenheid bij het MCL, welke ondergebracht was in stichting Hermes. Deze fusie heeft geen effect op het geconsolideerde eigen vermogen.

Met ingang van 2016 moet een wettelijke reserve gevormd worden voor de intern ontwikkelde immateriële vaste activa, deze wordt via de overige mutaties gevormd uit de reserve aanvaardbare kosten.

10. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2019	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
- groot onderhoud	220	0	0	220	0
- reorganisatie	3.907	578	1.566	1.715	1.204
- jubileumverplichtingen	6.663	1.352	382	0	7.633
- belasting verplichting	870	3	109	142	622
- financieringsrisico's	2.842	2.582	966	1.428	3.030
- medische aansprakelijkheid	1.981	823	483	0	2.321
Totaal voorzieningen	16.483	5.338	3.506	3.505	14.810

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2019
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	5.920
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	8.890
hiervan > 5 jaar	3.817

Toelichting: In verband met herrubricering is de voorziening PLB in 2019 ondergebracht in de post overige schulden. (2018: 32.358.496)

11. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Schulden aan banken	221.641	225.625
Lease	2.274	909
Overige langlopende schulden	22.174	23.503
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	246.089	250.037

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Schulden aan banken		
Stand per 1 januari	249.179	222.149
Bij: nieuwe leningen	21.800	49.000
Af: aflossingen	24.379	21.972
Stand per 31 december	<u>246.600</u>	<u>249.177</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	24.959	23.552
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>221.641</u>	<u>225.625</u>
Lease		
Stand per 1 januari	1.030	1.149
Bij: DLL Lease	1.856	
Af: aflossingen	245	119
Stand per 31 december	<u>2.641</u>	<u>1.030</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	367	121
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>2.274</u>	<u>909</u>

Toelichting:

De waarde van de leaseverplichting bedraagt per ultimo 2019 € 2.641.239,- en de aflossing vindt in 7-10 jaar plaats. Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Overige langlopende schulden	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Stand per 1 januari	24.866	26.224
Bij overname verkregen schulden	0	
Af: aflossingen	1.363	1358
Stand per 31 december	<u>23.503</u>	<u>24.866</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	1.329	1.363
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>22.174</u>	<u>23.503</u>

Toelichting:

In 2019 is Stichting Hermes gefuseerd met Stichting ZPF. Gelijktijdig heeft een A/P transactie tussen Stichting ZPF en MCL B.V. plaatsgevonden. Hierdoor is onder de overige langlopende schulden een schuld overgenomen door het MCL aan de verbonden partij St MCL Fonds.

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	26.654	25.036
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	245.300	249.126
hiervan > 5 jaar	152.705	157.360

12. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Crediteuren	19.442	23.420
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	26.655	25.036
Belastingen en premies sociale verzekeringen	11.517	13.988
Schulden terzake pensioenen	788	847
Nog te betalen salarissen	2.465	958
Schulden uit hoofde van honorariumplafond	0	67
<i>Overige schulden:</i>		
Schulden aan groepsmaatschappijen	69	0
Schulden aan Medisch Specialistische Bedrijven	15.224	12.234
<i>Nog te betalen kosten:</i>		
Nog te betalen bedragen	7.287	6.456
<i>Vooruitontvangen opbrengsten:</i>		
Vooruitontvangen bedragen	112	588
Vakantiegeld	10.466	10.061
Vakantiedagen	7.972	5.357
Verplichtingen persoonlijk levensfase budget	33.308	32.358
<i>Overige overlopende passiva:</i>		
Overige schulden	10.890	9.161
Te betalen aan zorgverzekeraars	12.575	22.652
Totaal overige kortlopende schulden	<u>158.770</u>	<u>163.183</u>

Te betalen aan zorgverzekeraars zijn schulden aan zorgverzekeraars t/m schadejaar 2018. In verband met herrubricering is de voorziening PLB hier ondergebracht.

Toelichting:

Op 26 september 2012 hebben de kredietnemers stichting Zorgpartners Friesland, Medisch Centrum Leeuwarden en Noorderbreedte een clubdealovereenkomst gesloten met een bankenconsortium bestaande uit de Rabobank te Leeuwarden en de ING Bank. De clubdealovereenkomst is afgesloten voor het aantrekken van langlopende financiering en het verkrijgen van een werkkapitaalfaciliteit.

Sichting Zorgpartners Friesland heeft, gezamenlijk met de andere kredietnemers, een kredietfaciliteit in rekening courant van EUR 50 miljoen (2018: EUR 50 miljoen) gelijkelijk verdeeld over beide banken, Rabobank Leeuwarden Noordwest-Friesland en ING bank.

Rabobank Nederland handelt als de zekerheden agent. De gegeven zekerheden, mede voor de kredietfaciliteit, zijn:

- Akte van Hypotheek, groot € 370 miljoen aan de gezamenlijke hypotheeknemers Rabobank te Utrecht (zekerhedenagent voor het bankenconsortium) en de stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector te Utrecht;
- Verpanding van vorderingen, verpanding van huurvorderingen en verpanding van roerende zaken;
- Negatieve Pledge/ Pari Passu en Cross Default verklaring;
- Balans solvabiliteitsratio van 20% en Debt Service Cover Ratio van 1,3.

Stichting Zorgpartners Friesland voldoet, gezamenlijk met de andere kredietnemers, aan de gestelde eisen voor Solvabiliteit en Debt Service Cover Ratio.

Stichting Zorgpartners Friesland, Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Noorderbreedte B.V. hebben zich onderling hoofdelijk aansprakelijk gesteld jegens de Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Convenanten Tjongerschans

Tjongerschans heeft ten gevolge van leningen o/g bij ABN AMRO te maken met convenanten. De convenanten bestaan uit minimale normen voor financiële parameters. Hieronder zijn de uitkomsten van de parameters afgezet tegen de norm, waarbij de parameters conform de definities van de bank zijn berekend.

<u>Parameters:</u>	<u>Realisatie 2019</u>	<u>Norm</u>
Solvabiliteit	26,66%	>= 20%
DSCR	1,91	>= 1,2

Hypotheek Tjongerschans

De hypotheek vestiging is ten laste van Tjongerschans B.V. en ten behoeve van WFZ en ABNAMRO bank. De hypotheek is gevestigd op alle onroerende zaken die eigendom zijn van Tjongerschans B.V. Aangezien er geborgde financiers (BNG) en ongeborgde financiers (ABNAMRO bank) naast elkaar bestaan is er tussen de borg (WFZ) en de ongeborgde financiers een overeenkomst gedeelde zekerheden getekend.

Garantstelling Centramed

Tjongerschans B.V. heeft ten behoeve van Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A., over de jaren 2000 tot en met 2006, garantstellingen afgegeven. De afgegeven garantstellingen worden alleen geïncasseerd als het resultaat van schadeverzekeraar Centramed, over het betreffende jaar, daartoe aanleiding geeft. De afgegeven garantstelling bedraagt in totaliteit: € 101.554,-.

Kredietfaciliteit Tjongerschans

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij ABNAMRO bank N.V. bedraagt per 31 december 2019 € 10 miljoen waarbij de rente is gebaseerd op 1-maands gemiddelde EURIBOR vermeerderd met 1,25% opslag. Tjongerschans betaalt bereidstellingsprovisie van 0,25%. De verstrekte zekerheden gelden tevens voor de opgenomen kredietfaciliteit in rekening-courant bij ABN AMRO bank N.V. en betreffen de hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen en -terreinen.

Financiële Instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen.

Leningen met een vast rentepercentage over de looptijd van de rentevastperiode, hebben een renterisico bij herfinanciering.

Leningen met een variabel rentepercentage, waaronder leningen opgenomen in de clubdealovereenkomst, heeft Stichting Zorgpartners Friesland gezamenlijk met de Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Noorderbreedte B.V. onder andere afgesproken dat ten minste 75% van het renterisico moet worden afgedekt. Hiervoor heeft de organisatie in december 2014 met de consortiumbanken een raamovereenkomst derivaten afgesloten. Stichting Zorgpartners Friesland past kostprijs-hedge-accounting toe. De afgesloten renteswaps ultimo 2019 hebben een hedge(relatie) die effectief is, er is geen sprake van overhedging. De effectiviteitstest vindt plaats door vergelijking van de kritieke kenmerken van het afdekkingsinstrument met de afgedekte positie. De marktwaarde van de derivaten per ultimo 2019 bedraagt +/- € 4,3 mln. De gemaakte afspraken met de financiers, die aan de swap ten grondslag liggen, minimaliseren de rentegevoeligheid van de financiering (voor het gedeelte waarvoor de swap is afgesloten). De organisatie heeft geen margin call afspraken gemaakt, derhalve loopt het geen liquiditeitsrisico. Stichting Zorgpartners Friesland gezamenlijk met Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Noorderbreedte B.V. heeft een hypothecaire zekerheid verstrekt aan de banken en het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Kredietrisico

Stichting Zorgpartners Friesland handelt voornamelijk met kredietwaardige partijen. Tevens heeft Stichting Zorgpartners Friesland richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt de groep voortdurend haar vorderingen en hanteert de groep een strikte aanmaningsprocedure. Voor het mogelijke kredietrisico is een voorziening opgenomen. Met verwijzing naar de post 'debiteuren en overige vorderingen' in de toelichting op de balans. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor de groep beperkt.

Op basis van onze interne eisen is de swap afgesloten bij een consortium van twee banken (Rabobank en ING) die voldoen aan de minimum eis van een A-rating.

Marktrisico / liquiditeitsrisico

Het toegepaste treasurybeleid binnen Stichting Zorgpartners Friesland is vastgelegd in het Treasurystatuut en past binnen de door de overheid, de NZa en WfZ gestelde kaders. Binnen Stichting Zorgpartners Friesland heeft treasury als doelstelling de financiële middelen en de gerelateerde risico's van de organisatie optimaal te beheren ter ondersteuning van het primaire proces van de organisatie (het leveren van zorg), zodat de financiële continuïteit gehandhaafd blijft en mede daardoor de continuïteit van de bedrijfsvoering.

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Stichting Zorgpartners Friesland, Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Noorderbreedte B.V. hebben zich onderling hoofdelijk aansprakelijk gesteld jegens de Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Het nog uit te keren wachtgeld bedraagt € 62.888,-

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor het kalenderjaar 2019 een bovengrens als bedoeld in artikel 50, tweede lid, aanhef en onder c, van de Wmg, vast te stellen van € 23.601,4 miljoen (zegge: drieëntwintig miljard zeshonderdeen miljoen vierhonderdduizend euro), prijsniveau 2018, exclusief de beschikbaarheidsbijdragen als bedoeld in artikel 56a van de Wmg voor medisch specialistische zorg.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2019. Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Tjongerschans B.V. zijn niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2019.

Huurverplichtingen:

De met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt voor de resterende looptijd in totaal € 494.210,-
De resterende looptijd van de verschillende huurcontracten varieert, met een maximale looptijd van 2,5 jaar

Leaseverplichting :

Leasverplichtingen 2020 t/m 2023	€ 190.426
----------------------------------	-----------

Inkoopverplichtingen

Langlopende inkoopverplichtingen 2020 t/m 2025	€ 5.109.600
--	-------------

Intentieovereenkomst

In het jaar 2019 is door Noorderbreedte B.V. een intentieovereenkomst getekend met Apollo Zorgvastgoedfonds om te komen tot een koop-, huur- en leenovereenkomst aangaande de nieuwbouw 'de Zuidlanden'. Noorderbreedte B.V. is voornemens de genoemde nieuwbouw en onderliggende gronden aan Apollo te verkopen en de nieuwbouw van haar terug te huren door middel van een sale&lease back constructie.

Verzekeringsverplichting

Als gevolg van de SOLVENCY regels bestaat de verplichting tot bijstorting indien het eigen vermogen van verzekeraar Medirisk onder een bepaald niveau komt. Het te betalen bedrag per lid wordt bepaald aan de hand van het premieaandeel in het totaal van de leden. Indien er in de toekomst geen overheidsmaatregelen genomen worden, zullen extra stortingen niet nodig zijn.

Obligo

Conform de voorwaarden in het Reglement van Deelneming van het Waarborgfonds van de Zorgsector (WfZ) heeft Stichting Zorgpartners Friesland gezamenlijk met Medisch Centrum Leeuwarden BV en Noorderbreedte BV, een obligoverplichting van 3 % van de restschuld van de door het WfZ geborgde leningen. Deze obligo is door het WfZ inroepbaar ingeval het risicovermogen van het WfZ minder dan het garantieniveau bedraagt. Ultimo 2019 bedraagt deze obligoverplichting voor Zorgpartners Friesland € 2,4 mln.

MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Vooruitbe- talingen op immateriële activa	Totaal
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Stand per 1 januari 2019						
- aanschafwaarde	0	31.117	361	0	0	31.478
- cumulatieve afschrijvingen	0	7.637	58	0	0	7.695
Boekwaarde per 1 januari 2019	0	23.480	303	0	0	23.783
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	115	1.246	0	0	1.361
- afschrijvingen	0	3.493	318	0	0	3.811
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	0	-3.378	928	0	0	-2.450
Stand per 31 december 2019						
- aanschafwaarde	0	31.232	1.607	0	0	32.839
- cumulatieve afschrijvingen	0	11.130	376	0	0	11.506
Boekwaarde per 31 december 2019	0	20.102	1.231	0	0	21.333
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0,0%	10% en 20%	20%/33%	0,0%	0,0%	

MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Vastgoed- beleggingen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve ultrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortuitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x 1.000)
Stand per 1 januari 2019						
- aanschafwaarde	403.674	12.660	78.665	171.449	16.686	683.135
- cumulatieve afschrijvingen	137.226	5.140	43.287	109.144	0	294.797
Boekwaarde per 1 januari 2019	<u>266.448</u>	<u>7.520</u>	<u>35.378</u>	<u>62.306</u>	<u>16.686</u>	<u>388.338</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	7.804	0	3.679	6.149	23.355	40.987
- in gebruikname activa	12.604	0	7.995	10.295	-30.894	0
- afschrijvingen	19.308	308	5.378	16.501	0	41.495
- terugname bijzondere waardevermindering	102					102
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
- aanschafwaarde	0	0	0	28.784	0	28.784
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	28.784	0	28.784
<i>- desinvesteringen</i>						
- aanschafwaarde	890	0	35	0	0	925
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	890	0	35	0	0	925
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>312</u>	<u>-308 0</u>	<u>6.261</u>	<u>-57</u>	<u>-7.539</u>	<u>-1.330</u>
Stand per 31 december 2019						
- aanschafwaarde	423.294	12.660	90.305	159.109	9.148	694.515
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	156.534	5.448	48.665	96.860	0	307.507
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>266.760</u>	<u>7.212</u>	<u>41.640</u>	<u>62.248</u>	<u>9.148</u>	<u>387.007</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0%, 2,5%, 5%	2,5%, 5%	5%, 10%	10%, 20%	0,0%	

MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Deelnemingen in overige verbonden maatschappijen	Vorderingen op groeps- maatschappijen	Vorderingen op overige verbonden maatschappijen	Andere deelnemingen	Vorderingen op participanten en op maatschappije n waarin wordt deelgenomen	Overige effecten	Vordering op grond van compensatiere gelling	Overige vorderingen	Totaal
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Boekwaarde per 1 januari 2019	0	1.874	0	0	0	0	217	0	766	2.857
Kapitaalstortingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	0	346	0	0	0	0	0	0	0	346
Voorziening deelneming	0	-55	0	0	0	0	0	0	0	-55
Verstrekke leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	-88	0	0	0	0	0	0	-371	-459
Diverse mutaties	0	-44	0	0	0	0	0	0	0	-44
		0					0	0	0	
Boekwaarde per 31 december 2019	0	2.033		0	0	0	219	0	395	2.647

Overzicht langlopende schulden ultimo 2019

Lening gever	Datum storting	Oorspronkelijke hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31/12/2018	Nieuwe leningen 2019	Aflossing 2019	Restschuld 31/12/2019	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd	Aflossings wijze	Aflossing 2020	Gestelde zekerheid
ABN AMRO	2017	6.400	15	onderhands	2,65%	6.000		320	5.680	4.080	13	lineair	320	hypotheek
ABN AMRO	2018	5.600	15	onderhands	2,72%	5.000	600	210	5.390	4.060	14	lineair	280	hypotheek
ABN AMRO	2019	7.200	15	onderhands	1,95%	-	7.200	120	7.080	5.750	15	lineair	480	hypotheek
BNG	1985	6.807	40	onderhandse	6,10%	1.288		184	1.104	184	6	lineair	184	gemeente garantie
BNG	1986	9.076	40	onderhandse	5,97%	1.911		239	1.672	478	7	lineair	239	gemeente garantie
BNG	1991	1.797	30	onderhandse	6,60%	440		134	306	-	2	annuitair	146	gemeente garantie
BNG	1994	1.600	30	onderhandse	1,77%	507		82	425	-	5	annuitair	82	gemeente garantie
BNG	2004	30.000	20	onderhandse	4,57%	8.250		1.500	6.750	-	5	lineair	1.500	WFZ
BNG	2004	42.500	50	onderhandse	5,01%	30.387		850	29.537	25.288	35	lineair	850	WFZ
BNG	2005	20.000	19	onderhandse	3,34%	6.316		1.053	5.263	-	5	lineair	1.053	WFZ
BNG	2005	17.500	15	onderhandse	3,19%	2.333		1.166	1.167	-	1	lineair	1.167	WFZ
BNG	2006	10.000	20	onderhandse	3,76%	4.000		500	3.500	1.000	7	lineair	500	WFZ
BNG	2007	20.000	20	onderhands	4,57%	9.000		1.000	8.000	3.000	9	lineair	1.000	WFZ
BNG	2007	20.000	40	onderhands	4,64%	14.500		500	14.000	11.500	29	lineair	500	WFZ
BNG	2009	3.900	40	onderhands	1,25%	2.974		98	2.876	2.389	31	lineair	98	WFZ
BNG	2009	8.400	15	onderhands	4,61%	3.080		560	2.520	-	6	lineair	560	WFZ
BNG	2010	2.900	10	onderhands	2,88%	580		290	290	-	2	lineair	290	WFZ
BNG	2010	330	15	onderhands	3,60%	154		22	132	22	7	lineair	22	WFZ
BNG	2010	3.600	20	onderhands	3,87%	2.160		180	1.980	1.080	12	lineair	180	WFZ
BNG	2013	3.000	10	onderhands	1,70%	1.275		300	975	-	4	lineair	300	WFZ
BNG	2013	8.000	10	onderhands	1,94%	4.000		800	3.200	-	5	lineair	800	WFZ
ING	2006	5.471	19	onderhandse	2,07%	2.016		288	1.728	288	6	lineair	288	hypotheek
ING	2013	3.000	20	renteswap	3,06%	2.175		150	2.025	1.275	14	lineair	150	hypotheek
ING	2014	7.000	10	renteswap	2,95%	3.850		700	3.150	-	5	lineair	700	hypotheek
ING	2014	8.500	20	renteswap	3,14%	6.588		425	6.163	4.038	15	lineair	425	hypotheek
ING	2015	3.250	10	renteswap	2,98%	2.113		325	1.788	163	6	lineair	325	hypotheek
ING	2015	11.000	20	renteswap	3,24%	9.075		550	8.525	5.775	16	lineair	550	hypotheek
ING	2015	20.000	20	renteswap	3,23%	16.500		1.000	15.500	10.500	16	lineair	1.000	hypotheek
ING	2015	3.250	10	renteswap	2,98%	2.113		325	1.788	163	6	lineair	325	hypotheek
ING	2018	16.500	10	renteswap	2,40%	15.262		1.650	13.612	5.363	8	lineair	1.650	hypotheek
ING	2018	2.500	20	renteswap	2,58%	2.406		125	2.281	1.656	18	lineair	125	hypotheek
ING	2018	3.000	10	roll-over	1,66%	3.000		300	2.700	1.200	9	lineair	300	hypotheek
ING	2019	1.000	10	roll-over	1,62%	-	1.000	50	950	450	9	lineair	100	hypotheek
ING	2019	1.000	10	roll-over	1,62%	-	1.000	50	950	450	9	lineair	100	hypotheek
ING	2019	5.000	20	roll-over	1,62%	-	5.000	125	4.875	3.625	19	lineair	250	hypotheek
NWB	2001	4.538	20	onderhandse	5,37%	680		227	453	-	2	lineair	227	WFZ
NWB	2004	1.800	30	onderhandse	2,04%	960		60	900	600	15	lineair	60	WFZ
NWB	2004	3.200	20	onderhandse	1,22%	960		160	800	-	5	lineair	160	WFZ
NWB	2004	3.500	36	onderhandse	2,28%	2.139		97	2.042	1.556	21	lineair	97	WFZ
NWB	2005	5.000	15	onderhandse	3,62%	667		334	333	-	1	lineair	333	WFZ
NWB	2006	10.000	15	onderhandse	3,42%	2.000		667	1.333	-	2	lineair	667	WFZ
Rabobank	1984	2.224	40	onderhandse	3,25%	310		310	-	-	0	lineair	-	gemeente garantie
Rabobank	1998	1.948	45	onderhandse	2,15%	1.061		44	1.017	801	24	lineair	43	hypotheek
Rabobank	2005	10.000	30	onderhandse	3,87%	5.667		334	5.333	3.667	16	lineair	333	WFZ
Rabobank	2005	5.000	25	onderhandse	1,30%	2.400		200	2.200	1.200	11	lineair	200	WFZ
Rabobank	2013	3.000	20	renteswap	3,06%	2.175		150	2.025	1.275	14	lineair	150	hypotheek
Rabobank	2014	7.000	10	renteswap	2,95%	3.850		700	3.150	-	5	lineair	700	hypotheek
Rabobank	2014	8.500	20	renteswap	3,14%	6.588		425	6.163	4.038	15	lineair	425	hypotheek
Rabobank	2015	3.250	10	renteswap	2,98%	2.113		325	1.788	163	6	lineair	325	hypotheek
Rabobank	2015	11.000	20	renteswap	3,24%	9.075		550	8.525	5.775	16	lineair	550	hypotheek
Rabobank	2015	20.000	20	renteswap	3,23%	16.500		1.000	15.500	10.500	16	lineair	1.000	hypotheek
Rabobank	2015	3.250	10	renteswap	2,98%	2.113		325	1.788	163	6	lineair	325	hypotheek
Rabobank	2018	16.500	10	renteswap	2,40%	15.262		1.650	13.612	5.363	8	lineair	1.650	hypotheek
Rabobank	2018	2.500	20	renteswap	2,58%	2.406		125	2.281	1.656	18	lineair	125	hypotheek
Rabobank	2018	3.000	10	roll-over	1,66%	3.000		300	2.700	1.200	9	lineair	300	hypotheek
Rabobank	2019	1.000	10	roll-over	1,62%	-	1.000	50	950	450	9	lineair	100	hypotheek
Rabobank	2019	1.000	10	roll-over	1,62%	-	1.000	50	950	450	9	lineair	100	hypotheek
Rabobank	2019	5.000	20	roll-over	1,62%	-	5.000	125	4.875	3.625	19	lineair	250	hypotheek
Subtotaal aan banken		451.291				249.179	21.800	24.379	246.600	136.259			24.959	
ABN AMRO Lease	2016	1.276	10	onderhandse	2,45%	1.030		121	909	265	8	annuitair	124	actium
DLL Lease	2019	1.856	7	onderhandse	3,30%	-	1.856	124	1.732	433	7	annuitair	243	actium
Subtotaal aan lease		3.132				1.030	1.856	245	2.641	698			367	
Kollumerland	1994	3.267	41	onderhandse	1,95%	2.086		105	1.981	1.426	16	annuitair	107	gemeente garantie
Kollumerland	1994	545	25	onderhandse	4,49%	37		37	-	-	0	annuitair	-	gemeente garantie
Kollumerland	1995	1.479	50	onderhandse	2,03%	1.169		32	1.137	961	26	annuitair	34	gemeente garantie
MCL fonds	2001	726	25	onderhandse	0,75%	363		45	318	91	7	lineair	45	geen
NN inv.partners	2013	12.500	30	onderhandse	2,86%	10.208		417	9.791	7.708	24	lineair	417	WFZ
NN inv.partners	2013	8.200	30	onderhandse	2,86%	6.696		273	6.423	5.056	24	lineair	273	WFZ
NN inv.partners	2013	6.800	15	onderhandse	2,09%	4.307		454	3.853	1.587	9	lineair	453	WFZ
Subtotaal aan overigen		33.517				24.866	-	1.363	23.503	16.829			1.329	
Totaal generaal		487.940				275.075	23.656	25.987	272.744	153.786			26.655	

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	478.513	460.164
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	123.455	98.368
Opbrengsten Wmo	1.093	1.149
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg (exclusief Opleidingen)	4.560	4.654
Overige zorgprestaties	9.142	12.955
Totaal	616.763	577.290

14. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	6.329	9.939
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	15.300	14.222
Totaal	21.629	24.161

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek):		
– Opbrengsten maaltijden/hotelmatische- en technische diensten	3.955	5.177
– Opbrengsten algemene/administratieve diensten	4.879	6.658
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
– Detacheringen	1.807	2.180
– Vergoeding voor andere diensten	7.632	6.050
Totaal	18.273	20.065

16. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Lonen en salarissen	237.132	226.200
Sociale lasten	38.159	34.991
Pensioenpremies	19.783	19.026
<i>Andere personeelskosten:</i>		
Overige personeelskosten	15.123	15.048
Subtotaal	310.197	295.265
Personeel niet in loondienst	8.093	8.831
Totaal personeelskosten	318.290	304.096
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	5.158	5.059

17. Afschrijvingen op Immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Afschrijvingen:		
– immateriële vaste activa	3.811	3.318
– materiële vaste activa	41.495	40.068
Totaal afschrijvingen	45.306	43.386

18. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	-102	485
Totaal	<u>-102</u>	<u>485</u>

19. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Kosten honorarium standaard	71.667	68.441
Totaal	<u>71.667</u>	<u>68.441</u>

20. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	19.043	17.761
Algemene kosten	33.830	30.922
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	131.806	124.856
Onderhoud en energiekosten	11.796	12.495
Huur en leasing	1.194	1.130
Dotaties en vrijval voorzieningen	166	303
Totaal overige bedrijfskosten	<u>197.835</u>	<u>187.467</u>

21. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Rentebaten	0	-174
Subtotaal financiële baten	<u>0</u>	<u>-174</u>
Rentelasten	9.255	9.680
Overige financiële lasten	0	0
Subtotaal financiële lasten	<u>9.255</u>	<u>9.680</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>9.255</u>	<u>9.506</u>

22. Resultaat deelnemingen

Resultaat deelnemingen	-345	-800
Totaal	<u>-345</u>	<u>-800</u>

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op het resultaat van de deelnemingen wordt verwezen naar het verloopoverzicht deelnemingen in de toelichting op de balans bij de financiële activa.

Honoraria accountant

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
De honoraria van de accountant over 2019 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	526	530
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	103	116
3 Fiscale advisering	20	30
4 Niet-controlediensten	0	36
Totaal honoraria accountant	<u>649</u>	<u>712</u>

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Bezoldiging bestuurders

Lasten ter zake van bezoldiging en ter zake van pensioenen en dergelijke van:	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Bestuurders en voormalige bestuurders	238	118
	<u>238</u>	<u>118</u>

ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2019

STICHTING ZORGPARTNERS FRIESLAND

ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-19</u> € (x 1.000)	<u>31-dec-18</u> € (x 1.000)
ACTIVA			
Vaste activa			
Financiële vaste activa	1	192.477	177.068
Totaal vaste activa		<u>192.477</u>	<u>177.068</u>
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	2	307	340
Liquide middelen	3	188	1.008
Totaal vlottende activa		<u>495</u>	<u>1.348</u>
Totaal activa		<u><u>192.972</u></u>	<u><u>178.416</u></u>
	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-19</u> € (x 1.000)	<u>31-dec-18</u> € (x 1.000)
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	4	779	779
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten		21.333	23.783
Bestemmingsreserves		71.728	71.728
Bestemmingsfondsen		44.634	38.748
Algemene en overige reserves		53.990	42.011
Totaal eigen vermogen		<u>192.464</u>	<u>177.049</u>
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	5	508	1.367
Totaal passiva		<u><u>192.972</u></u>	<u><u>178.416</u></u>

ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2019

	Ref.	2019	2018
		€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Overige bedrijfsopbrengsten	6	141	452
Som der bedrijfsopbrengsten		141	452
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	7	97	280
Overige bedrijfskosten	8	44	172
Som der bedrijfslasten		141	452
BEDRIJFSRESULTAAT		0	0
Resultaat deelnemingen	9	14.766	9.169
RESULTAAT BOEKJAAR		14.766	9.169

Algemeen

De waarderingsgrondslagen van de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn aan elkaar gelijk; er wordt derhalve verwezen naar de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening op pagina 4 en volgende.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

1. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	192.477	177.068
Totaal financiële vaste activa	<u>192.477</u>	<u>177.068</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2019	2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Boekwaarde per 1 januari	177.068	167.899
Resultaat deelnemingen	14.766	9.169
Overige mutaties	643	0
Boekwaarde per 31 december	<u>192.477</u>	<u>177.068</u>

Verloopoverzicht deelnemingen:

	Waarde per 1-jan-2019	Resultaat 2019	Overige mutatie	Waarde 31-dec-19
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
MCL BV	88.324	7.267	643	96.234
Noorderbreedte BV	57.849	5.886		63.735
Tjongerschans BV	30.853	1.603		32.456
SenD BV	42	10		52
	<u>177.068</u>	<u>14.766</u>	<u>643</u>	<u>192.477</u>

Toelichting:

Zie voor de toelichting op de overige mutaties de opmerking onder het eigen vermogen inzake Stichting Hermes.

2. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Vorderingen op groepsmaatschappijen	302	335
<i>Vooruitbetaalde bedragen:</i>		
Vooruitbetaalde kosten	5	5
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>307</u>	<u>340</u>

Toelichting:

Er is geen voorziening in aftrek op de vorderingen is gebracht.

3. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Bankrekeningen	188	1.008
Totaal liquide middelen	<u>188</u>	<u>1.008</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

PASSIVA

4. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Kapitaal	779	779
Wettelijke reserves	21.333	23.783
Bestemmingsreserves	71.728	71.728
Bestemmingsfondsen	44.634	38.748
Algemene en overige reserves	53.990	42.011
Totaal eigen vermogen	<u>192.464</u>	<u>177.049</u>

Kapitaal

Het verloop 2019 is als volgt weer te geven:

	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-2019	bestemming	mutaties	31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Kapitaal	779	0	0	779
Totaal kapitaal	<u>779</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>779</u>

Het verloop 2018 is als volgt weer te geven:

	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-2019	bestemming	mutaties	31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Kapitaal	779	0	0	779
Totaal kapitaal	<u>779</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>779</u>

Wettelijke reserves

Het verloop 2019 is als volgt weer te geven:

	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-2019	bestemming	mutaties	31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Wettelijke reserves ontwikkelingskosten	23.783	0	-2.450	21.333
Totaal wettelijke reserves ontwikkelingskosten	<u>23.783</u>	<u>0</u>	<u>-2.450</u>	<u>21.333</u>

Het verloop 2018 is als volgt weer te geven:

	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-2018	bestemming	mutaties	31-dec-2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Wettelijke reserves ontwikkelingskosten	25.461	0	-1.678	23.783
Totaal wettelijke reserves ontwikkelingskosten	<u>25.461</u>	<u>0</u>	<u>-1.678</u>	<u>23.783</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop 2019 is als volgt weer te geven:

	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-2019	bestemming	mutaties	31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Bestemmingsreserve aanvaardbare kosten	55.404	0	0	55.404
Bestemmingsreserve vervanging inventaris	11.908	0	0	11.908
Bestemmingsreserve instandhouding	1.877	0	0	1.877
Bestemmingsreserve huisvesting	2.059	0	0	2.059
Bestemmingsreserve overig	480	0	0	480
Totaal bestemmingsreserves	<u>71.728</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>71.728</u>

Het verloop 2018 is als volgt weer te geven:

	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-2018	bestemming	mutaties	31-dec-2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Bestemmingsreserve aanvaardbare kosten	55.404	0	0	55.404
Bestemmingsreserve vervanging inventaris	11.908	0	0	11.908
Bestemmingsreserve instandhouding	1.877	0	0	1.877
Bestemmingsreserve huisvesting	2.059	0	0	2.059
Bestemmingsreserve overig	480	0	0	480
Totaal bestemmingsreserves	<u>71.728</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>71.728</u>

Bestemmingsfondsen

	Saldo per 1-jan-2019	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
<i>Het verloop 2019 is als volgt weer te geven:</i>				
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	38.748	5.886	0	44.634
Totaal bestemmingsfondsen	<u>38.748</u>	<u>5.886</u>	<u>0</u>	<u>44.634</u>

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
<i>Het verloop 2018 is als volgt weer te geven:</i>				
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	29.563	9.185	0	38.748
Totaal bestemmingsfonds	<u>29.563</u>	<u>9.185</u>	<u>0</u>	<u>38.748</u>

Algemene en overige reserves

	Saldo per 1-jan-2019	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2019
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
<i>Het verloop 2019 is als volgt weer te geven:</i>				
Overige algemene reserve	448	10	649	1.107
Reserve aanvaardbare kosten	41.563	8.870	2.450	52.883
Totaal algemene en overige reserves	<u>42.011</u>	<u>8.880</u>	<u>3.099</u>	<u>53.990</u>

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
<i>Het verloop 2018 is als volgt weer te geven:</i>				
Overige algemene reserve	448	0	0	448
Reserve aanvaardbare kosten	39.901	-16	1.678	41.563
Totaal algemene en overige reserves	<u>40.349</u>	<u>-16</u>	<u>1.678</u>	<u>42.011</u>

Toelichting:

Stichting Hermes is gefuseerd met Stichting Zorgpartners Friesland. Gelijktijdig heeft een activa /passiva transactiva plaatsgevonden tussen MCL B.V. en Stichting Zorgpartners Friesland voor de parkeergelegenheid bij het MCL, welke ondergebracht was in stichting Hermes. Door deze fusie is het eigen vermogen toegenomen met € 642.518.

Het geconsolideerde eigen vermogen wijkt af van het eigen vermogen van het groepshoofd. Op basis van artikel 2.389 lid 10 BW is hieronder het verschil tussen het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening en volgens de geconsolideerde jaarrekening in de toelichting bij de enkelvoudige jaarrekening vermeld.

Specificatie aansluiting geconsolideerd – enkelvoudig vermogen 31 december 2019 en resultaat over 2019

De specificatie is als volgt :

	Eigen vermogen	Resultaat
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	192.464	14.766
SenD (aandeel derden in groepsvermogen)	50	3
Trombosedienst	0	-2
Eliminatieverschillen	429	0
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	192.943	14.767

5. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Crediteuren	10	6
Belastingen en premies sociale verzekeringen	-2	-2
Schulden terzake pensioenen	6	6
<i>Overige schulden:</i>		
Schulden aan groepsmaatschappijen	491	1.348
<i>Nog te betalen kosten:</i>		
Nog te betalen bedragen	3	9
Totaal overige kortlopende schulden	508	1.367

Toelichting:

Op 26 september 2012 hebben de kredietnemers stichting Zorgpartners Friesland, Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Noorderbreedte B.V. een clubdealovereenkomst gesloten met een bankenconsortium bestaande uit de Rabobank te Leeuwarden en de ING Bank. De clubdealovereenkomst is afgesloten voor het aantrekken van langlopende financiering en het verkrijgen van een werkkapitaalfaciliteit.

Sichting Zorgpartners Friesland heeft, gezamenlijk met de andere kredietnemers, een kredietfaciliteit in rekening courant van EUR 50 miljoen (2018: EUR 50 miljoen) gelijkmatig verdeeld over beide banken, Rabobank Leeuwarden Noordwest-Friesland en ING bank.

Rabobank Nederland handelt als de zekerheden agent. De gegeven zekerheden, mede voor de kredietfaciliteit, zijn:

- Akte van Hypotheek, groot € 370 miljoen aan de gezamenlijke hypotheeknemers Rabobank te Utrecht (zekerhedenagent voor het bankenconsortium) en de stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector te Utrecht;
- Verpanding van vorderingen, verpanding van huurvorderingen en verpanding van roerende zaken;
- Negatieve Pledge/ Pari Passu en Cross Default verklaring;
- Balans solvabiliteitsratio van 20% en Debt Service Cover Ratio van 1,3.

Stichting Zorgpartners Friesland voldoet, gezamenlijk met de andere kredietnemers, aan de gestelde eisen voor Solvabiliteit en Debt Service Cover Ratio.

Stichting Zorgpartners Friesland, Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Noorderbreedte B.V. hebben zich onderling hoofdelijk aansprakelijk gesteld jegens de Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen.

Leningen met een vast rentepercentage over de looptijd van de rentevastperiode, hebben een renterisico bij herfinanciering.

Leningen met een variabel rentepercentage, waaronder leningen opgenomen in de clubdealovereenkomst, heeft Stichting Zorgpartners Friesland gezamenlijk met de Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Noorderbreedte B.V. onder andere afgesproken dat ten minste 75% van het renterisico moet worden afgedekt. Hiervoor heeft de organisatie in december 2014 met de consortiumbanken een raamovereenkomst derivaten afgesloten. Stichting Zorgpartners Friesland past kostprijshedge-accounting toe. De afgesloten renteswaps ultimo 2019 hebben een hedge(relatie) die effectief is, er is geen sprake van overhedging. De effectiviteitstest vindt plaats door vergelijking van de kritieke kenmerken van het afdekkinginstrument met de afgedekte positie. De marktwaarde van de derivaten per ultimo 2019 bedraagt -/- € 2,8 mln. De gemaakte afspraken met de financiers, die aan de swap ten grondslagen liggen, minimaliseren de rentegevoeligheid van de financiering (voor het gedeelte waarvoor de swap is afgesloten). De organisatie heeft geen margin call afspraken gemaakt, derhalve loopt het geen liquiditeitsrisico. Stichting Zorgpartners Friesland gezamenlijk met Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Noorderbreedte B.V. heeft een hypothecaire zekerheid verstrekt aan de banken en het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Kredietrisico

Medisch Centrum Leeuwarden B.V. handelt voornamelijk met kredietwaardige partijen. Tevens heeft Medisch Centrum Leeuwarden B.V. richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt de groep voortdurend haar vorderingen en hanteert de groep een strikte aanmaningsprocedure. Voor het mogelijke kredietrisico is een voorziening opgenomen. Met verwijzing naar de post 'debiteuren en overige vorderingen' in de toelichting op de balans. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor de groep beperkt.

Op basis van onze interne eisen is de swap afgesloten bij een consortium van twee banken (Rabobank en ING) die voldoen aan de minimum eis van een A-rating.

Marktrisico / liquiditeitsrisico

Het toegepaste treasurybeleid binnen Medisch Centrum Leeuwarden is vastgelegd in het Treasurystatuut en past binnen de door de overheid, de NZa en WFZ gestelde kaders. Binnen Medisch Centrum Leeuwarden B.V. heeft treasury als doelstelling de financiële middelen en de gerelateerde risico's van de organisatie optimaal te beheren ter ondersteuning van het primaire proces van de organisatie (het leveren van zorg), zodat de financiële continuïteit gehandhaafd blijft en mede daardoor de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Stichting Zorgpartners Friesland, Medisch Centrum Leeuwarden B.V. en Noorderbreedte B.V. hebben zich onderling hoofdelijk aansprakelijk gesteld jegens de Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Fiscale eenheid

Stichting Zorgpartners Friesland is deel van de fiscale eenheid Stichting Zorgpartners Friesland voor de omzetbelasting waarin verder zijn opgenomen:

- Medisch Centrum Leeuwarden B.V.
- Noorderbreedte BV
- Tjongerschans BV
- Send BV
- Centrum Obesitas Nederland BV

Stichting Zorgpartners Friesland is hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake omzetbelasting van de fiscale eenheid als geheel.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

6. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
– Vergoeding voor andere diensten	141	452
Totaal	<u>141</u>	<u>452</u>

7. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Lonen en salarissen	0	143
<i>Andere personeelskosten:</i>		
Overige personeelskosten	15	76
Subtotaal	<u>15</u>	<u>219</u>
Personeel niet in loondienst	82	61
Totaal personeelskosten	<u>97</u>	<u>280</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>0,0</u>	<u>5,0</u>

8. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	3	1
Algemene kosten	41	171
Totaal overige bedrijfskosten	<u>44</u>	<u>172</u>

9. Resultaat deelneming

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
Resultaat deelnemingen	14.766	9.169
Totaal financiële baten en lasten	<u>14.766</u>	<u>9.169</u>

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op het resultaat van de deelnemingen wordt verwezen naar het verloopoverzicht deelnemingen in de toelichting op de balans bij de financiële activa.

VASTSTELLING EN GOEDKEURING**Vaststelling en goedkeuring jaarrekening**

Het bestuur van Zorgpartners Friesland heeft de jaarrekening 2019 vastgesteld in de vergadering van 21 april 2020.

Op grond van artikel 210 lid 2 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 8.1 lid 3 van de statuten is de jaarrekening ondertekend door bestuurders.

Resultaatbestemming

Het bestuur stelt voor om het resultaat over het boekjaar 2019 als volgt te verdelen:

	2019
	€ (x1.000)
Toevoeging/(onttrekking):	
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	5.886
Overige algemene reserves	10
Reserve aanvaardbare kosten	8.870
	<u>14.766</u>

Gebeurtenissen na balansdatum*COVID-19 crisis, gevolgen voor liquiditeit en continuïteit*

In het voorjaar van 2020 heeft de COVID-19 crisis (ook wel 'Coronacrisis' of 'uitbraak Coronavirus') ook in Nederland toegeslagen. Concreet betekent dit dat het maatschappelijke leven in hoge mate tot stilstand is gekomen ('intelligente lock down'). De situatie en ontwikkelingen rond de COVID-19 crisis veranderen daarbij per dag. De lange termijn impact op de maatschappij en economie zijn hoogst onzeker.

De zorgsector, en ook de ziekenhuissector in het bijzonder, heeft een bijzondere plaats in deze crisis. Het primaire belang is dat de ziekenhuizen in ieder geval tot de zomerperiode 2020 maximale capaciteit realiseren op de Intensive Care en andere 'COVID-19 afdelingen'. Op die manier kunnen zo veel mogelijk ernstig zieke patiënten worden behandeld. Ziekenhuizen voldoen daarmee aan de wettelijke verplichting (Wet toelating zorginstelling) om onder alle omstandigheden zorg te verlenen en de continuïteit van zorgverlening te waarborgen. Het gevolg van het beschikbaar maken en houden van de Intensive Care en andere 'COVID-19 afdelingen' is onder meer dat er veel andere, vooral electieve, zorg wordt afgeschaald tot nagenoeg nihil.

Ook voor ZPF heeft de COVID-19 crisis aanzienlijke gevolgen. Het beschikbaar maken van de Intensive Care en andere 'COVID-19 afdelingen' (vanaf medio maart 2020), mede door het afschalen van veel andere zorg betekent dat de prestatieafspraken met zorgverzekeraars in 2020 zeer waarschijnlijk niet gerealiseerd kunnen worden. Tegelijk worden er substantiële kosten gemaakt ten behoeve van de Intensive Care en andere 'COVID-19 afdelingen'. De eerste, en meest gunstige, sectoranalyses laten zien dat er gedurende minimaal een periode van drie maanden 40 tot 50% minder zorg geleverd kan worden, en dat de reguliere 'zomerdip' in de productie vervolgens dieper zal zijn dan andere jaren. Deze omzettingen kunnen, zowel in personele als logistieke zin, niet gecompenseerd worden gedurende het resterende deel van 2020. Indien de gevolgen van het Coronavirus langer zullen duren dan het genoemde scenario zullen de genoemde effecten op kosten en opbrengsten toenemen. Kort gezegd zijn de kosten in 2020 (mogelijk fors) hoger dan begroot, en de opbrengsten (zeker) fors lager.

Op dit moment zijn er nog te veel variabelen onbekend om tot een realistische en/of integrale scenario-analyse te komen. Een belangrijke beperking binnen de continuïteitsrisico's voor het ZPF betreft de beschikbaarheid van mensen en middelen. Anders gezegd, de omvang van de kosten die ZPF kan maken wordt beperkt door schaarste in mensen en middelen. Daar de landelijke overheid en de koepel van zorgverzekeraars voor deze kosten garanties hebben afgegeven, zijn de risico's van liquiditeit en daarmee ook continuïteit zeer beperkt voor ZPF BV. Zowel de landelijke overheid, bij monde van zowel de minister-president en de minister van VWS, als koepelorganisatie Zorgverzekeraars Nederland hebben aangegeven de ziekenhuizen, en derhalve ook ZPF, te zullen ondersteunen met (alle) benodigde liquiditeit en vergoeding voor extra kosten en gemiste opbrengsten. Zie hiervoor onder meer de brief met referentie B-20-5234 van Zorgverzekeraars Nederland. De inzet van Zorgverzekeraars Nederland, en daarmee ook de garantie voor ZPF, is dat de gevolgen van de Coronacrisis voor de financiële positie in 2020 geneutraliseerd worden.

Uitgaande van een aanzienlijke productie-uitval in 2020, is de verwachting dat de wachtlijsten voor - in ieder geval - de electieve zorg ook in 2021 aanzienlijk zullen toenemen. Afhankelijk van de diepte van de COVID-19 crisis bestaat dit risico ook voor oncologische zorg. Deze grote vraag, en de maatschappelijke druk om de zorg te verlenen, maken dat ZPF ook in 2021 haar capaciteit met grote waarschijnlijkheid geheel kan inzetten ten behoeve van de zorgproductie. Dit is ook onderkend in de sector, en de besprekingen over de contractering 2021 zijn om die reden al concreet geagendeerd tussen sectorpartijen met als doel om de effecten van de COVID-19 crisis ook voor 2021 tijdig te adresseren.

ZPF monitort de financiële gevolgen van COVID-19 als volgt: ZPF registreert en bewaakt vanaf medio maart 2020 alle extra kosten die worden gemaakt als gevolg van de Coronacrisis, zodat ook het (verwachte) effect op kasstroom in beeld is en deze kosten achteraf juist en volledig verantwoord kunnen worden ten opzichte van de originele begroting. ZPF stelt (kastroom)prognoses op voor de belangrijkste verwachte meerkosten en minderopbrengsten zodat deze achteraf juist en volledig verantwoord kunnen worden. Voorts heeft ZPF liquiditeitsprognoses en -scenario's gemaakt zodat ruim van te voren de benodigde bevoorschotting bekend is en deze tijdig bij de zorgverzekeraars aangevraagd en gerealiseerd kan worden. Waar nodig en mogelijk zal ZPF investeringen temporiseren ten behoeve van een toereikende liquiditeit. Dit uiteraard in relatie tot de aanschaf van bijvoorbeeld extra apparatuur voor beademing.

De raad van bestuur is van mening dat op basis van de genoemde steunmaatregelen de continuïteit van het ziekenhuis voldoende is gewaarborgd en geen materiële onzekerheden met betrekking tot de continuïteit resteren.

Ondertekening door bestuurders

M.J.G. Wintels

D.A. de Waard

M.A. Verkerk

J.H.P.M. van der Wijst

R.J. Meijer

D.L. van der Peet

A. Bonnema

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire winstverdeling

Vanuit de statuten is geen specifieke bepaling opgenomen.

Nevenvestigingen

Stichting Zorgpartners Friesland heeft geen nevenvestigingen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.